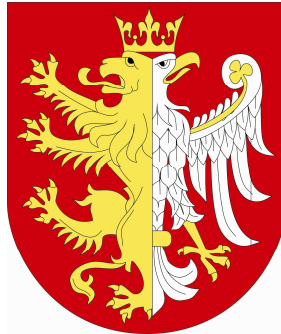

PREZYDENT MIASTA KROSNA

INFORMACJA
na temat realizacji
Strategii Rozwoju Miasta Krosna
na lata 2004-2013

Krosno, sierpień 2014 r.

Wstęp

Strategia Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 została przyjęta Uchwałą Nr XXVII/568/04 Rady Miasta Krosna z dnia 26 listopada 2004 r. i zmieniona Uchwałą Nr LVI/1044/06 Rady Miasta Krosna z dnia 3 października 2006 r. Strategia określa cele strategiczne i kierunki działań w pięciu obszarach:

- A. Ład przestrzenny,
- B. Przedsiębiorczość,
- C. Sfera społeczna,
- D. Ekologia,
- E. Wizerunek.

Zawiera także zestawienie **50 kluczowych działań** o znaczeniu fundamentalnym dla rozwoju miasta.

Dokument nakreśla następującą **wizję rozwoju miasta**, która została wypracowana podczas warsztatów strategicznych z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych:

Krosno to ważny dla Podkarpacia, stale rozwijający się ośrodek gospodarczy, naukowy i kulturalny, który wykorzystując korzystne położenie geograficzne, dziedzictwo kulturowe, opierając się na gospodarności, przedsiębiorczości, wiedzy i aktywności mieszkańców stwarza coraz lepsze warunki do życia, pracy i rozwoju.

Realizacja celów strategicznych była w dużej mierze zależna od możliwości budżetowych miasta. Konsekwentne dążenie do wypełnienia zapisów zawartych w tym dokumencie potwierdzały corocznie sprawozdania z realizacji strategii. Zawierały one najważniejsze informacje na temat podejmowanych w danym roku zadań w ramach celów i kierunków strategicznych, a także analizę wskaźników ich realizacji. Sprawozdania te były przedstawiane na sesjach Rady Miasta Krosna oraz publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, jak również na oficjalnej stronie internetowej www.krosno.pl.

Niniejsze opracowanie ma na celu syntetyczną ocenę wykonania zapisów Strategii Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 po zakończeniu okresu wdrażania. Przedstawia analizę stopnia realizacji założonych celów w odniesieniu do każdego z obszarów strategicznych. Dla dokonania oceny wzięto pod uwagę wskaźniki monitorowania strategii, realizację poszczególnych kierunków oraz zadań kluczowych ujętych w dokumencie strategicznym. Wnioski, jakie z niej wynikają, są brane pod uwagę przy tworzeniu nowej Strategii Rozwoju Miasta, obejmującej lata 2014-2020.

1. Obszar strategiczny ŁAD PRZESTRZENNY

1.1. Analiza wskaźników

Tabela 1. Wskaźniki obszaru strategicznego ŁAD PRZESTRZENNY

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki miasta na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł]	182,5	245,5	210,6	276,1	614,1	669,7	598,7	979,7	418,2	899,9
Wydatki majątkowe budżetu miasta jako odsetek wydatków ogółem [%]	18,59	17,71	27,70	22,54	29,47	23,23	25,20	29,71	26,95	23,94
Procent pokrycia obszaru miasta planami miejscowymi [%]	11,3	11,3	21,3	21,3	29	30	31	42	44,2	49,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krosna

Wskaźniki obszaru „Ład przestrzenny” jednoznacznie wskazują na konsekwentną realizację celów strategicznych przez miasto. W porównaniu z rokiem 2004, od 2005 r. nastąpił wyraźny wzrost wydatków budżetu miasta na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co miało związek z realizacją wielu inwestycji drogowych. Średnia wydatków z lat 2005-2013 na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 545,83 zł i jest o 199,1% wyższa niż wydatki poniesione w roku 2004.

Począwszy od roku 2006 r. zdecydowanie i trwale wzrósł poziom wydatków majątkowych budżetu, co świadczy o proinwestycyjnym, rozwojowym podejściu do zarządzania miastem. Średnia wskaźnika z lat 2006-2013 osiąga wysoką wartość 26,09 % i jest o 40,34 % wyższa niż wartość wskaźnika w roku bazowym 2004.

Obszar miasta pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrósł z 11,3% w roku 2004 do 49,8% w roku 2013. Nie udało się jednak w pełni zrealizować założonego w *Strategii Wieloletniego Programu Sporządzania Planów Miejscowych Miasta Krosna*, który zakładał uchwalenie planów dla obszaru całego miasta. Wśród przyczyn należy wymienić wysokie koszty opracowań urbanistycznych, dużą pracochłonność oraz w niektórych przypadkach – opór społeczny.

1.2. Analiza realizacji kierunków działań strategicznych

W ramach obszaru strategicznego „Ład przestrzenny” Strategia określała 9 kierunków działań:

- A.1. tworzenie ładu urbanistycznego i architektonicznego,
- A.2. dbałość o estetykę miasta,
- A.3. rewitalizacja zespołu staromiejskiego,
- A.4. urządzenie terenów zielonych,
- A.5. budowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych,
- A.6. budowa i przebudowa newralgicznych obiektów infrastruktury drogowej,
- A.7. zwiększenie ilości miejsc parkingowych w mieście,
- A.8. udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych,
- A.9. udział w modernizacji infrastruktury lotniska wraz z zapleczem i przyległymi terenami.

Wszystkie z wyżej wymienionych kierunków były realizowane w okresie obowiązywania Strategii poprzez konkretne działania. Ten fakt potwierdzają szczegółowe sprawozdania z realizacji Strategii, przedstawiane corocznie Radzie Miasta Krosna i publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na oficjalnej stronie internetowej miasta – www.krosno.pl, a także sprawozdania z realizacji Budżetu Miasta.

1.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 2. Realizacja zadań kluczowych w obszarze ŁAD PRZESTRZENNY

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	budowa drugiej nitki obwodnicy, wraz z budową przejścia podziemnego do osiedla Traugutta pod obwodnicą i tunelu		x		Realizacja w fazie zaawansowanej. Zakończenie inwestycji planowane na 2015 r.
2	przebudowa ulic i skrzyżowań łączących się z drogą krajową nr 28		x		Realizacja w fazie zaawansowanej. Zakończenie inwestycji planowane na 2015 r.
3	opracowanie planu budowy parkingów i polityki parkingowej w mieście	x			Opracowany plan jest obecnie realizowany.
4	modernizacja ul. Łukasiewicza do ul. Niepodległości z przedłużeniem do ul. Witosy i drogi G4		x		Zadanie w fazie projektowej.

5	sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całego miasta, zgodnie z wieloletnim programem		x		Realizacja w fazie zaawansowanej.
6	budowa mostu przy ul. Asnyka	x			Zadanie zrealizowane w latach 2005-2006.
7	budowa mostu przy ul. Konopnickiej	x			Zadanie zrealizowane w 2013 r.
8	budowa drogi G4 łączącej ul. Jana Pawła II z ulicami Bieszczadzką i Korczyńską		x		Zadanie w fazie projektowej, została zapoczątkowana także realizacja.
9	utworzenie parku kulturowego na obszarze zespołu staromiejskiego			x	Zrezygnowano z realizacji zadania. Ustalenia ochrony zespołu staromiejskiego zostały określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
10	opracowanie kompleksowego studium zagospodarowania i wykorzystania lotniska	x			Koncepcja zagospodarowania lotniska została opracowana i rozpoczęło się jej wdrażanie.
11	wyznaczenie, udostępnienie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych na osiedlu Turaszówka i w dzielnicy Białostrzegi		x		Opracowano Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Turaszówka VI”, zakładający m.in. przeznaczenie terenów pod przemysł i usługi. Ponadto teren przy ul. Drzymały w dzielnicy Białostrzegi został objęty specjalną strefą ekonomiczną.

Z 11 zadań kluczowych przewidzianych do realizacji w ramach tego obszaru, zakończono 4, co stanowi 36,4%. 6 zadań (54,5%) znajduje się w fazie realizacji. Z jednego zadania zrezygnowano, co stanowi 9,1% wszystkich zadań w ramach obszaru „Ład przestrzenny”.

Inwestycją o największym znaczeniu strategicznym dla rozwoju miasta w ramach analizowanego obszaru jest kompleksowa modernizacja drogi krajowej nr 28 (tzw. obwodnicy) wraz z dobudową drugiej jezdni. Jest to jednocześnie zadanie o najwyższym stopniu złożoności i znacząco obciążające budżet miasta. Pomimo, że jego realizacja nie zakończyła się w pierwotnie planowanym terminie, na uwagę

zasługuje fakt wykonania wielu inwestycji częściowych w okresie realizacji strategii oraz stworzenia możliwości do pełnej realizacji zadania w terminie do 2015 r. Wykonano bowiem wszystkie prace przygotowawcze oraz pozyskano dofinansowanie na budowę obwodnicy.

1.4. Podsumowanie

Zagadnienia związane z ładem przestrzennym są kształtowane w długoletnich procesach. Rozwój przestrzeni miejskiej wymaga znaczących nakładów finansowych, które muszą być rozłożone w czasie. Ze względu na pozyskane dofinansowanie z Unii Europejskiej, zadania zostały zrealizowane w zdecydowanie większym zakresie, niż pozwalałyby na to środki własne miasta. **Rozpoczęte działania strategiczne wymagają kontynuacji w kolejnych okresach programowania.**

2. Przedsiębiorczość

2.1. Analiza wskaźników

Tabela 3. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Podmioty gospodarcze

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Podmioty gospodarki narodowej ogółem [szt.]	5 073	5 097	5 134	5 174	5 234	5 278	5 435	5 380	5 515	5 598
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców [szt.]	104	105	107	109	110	111	114,5	113,6	116,6	118,5
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego [szt.]	33	37	44	46	45	46	47	44	49	50
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [os.]	3 798	3 769	3 775	3 776	3 860	3 917	4 037	3 965	4 013	4 047
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach [mln zł]	139	126,1	135,7	211,7	128,9	145,8	152,7	267,3	341,4	b.d.

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach [mln zł]	1705,1	1694,9	1837,2	1887,8	2105,4	1941,9	2097,9	2126,3	2517,8	b.d.
Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca [zł]	20893	21833	25483	30018	29519	26034	29396	25979	27574	b.d.

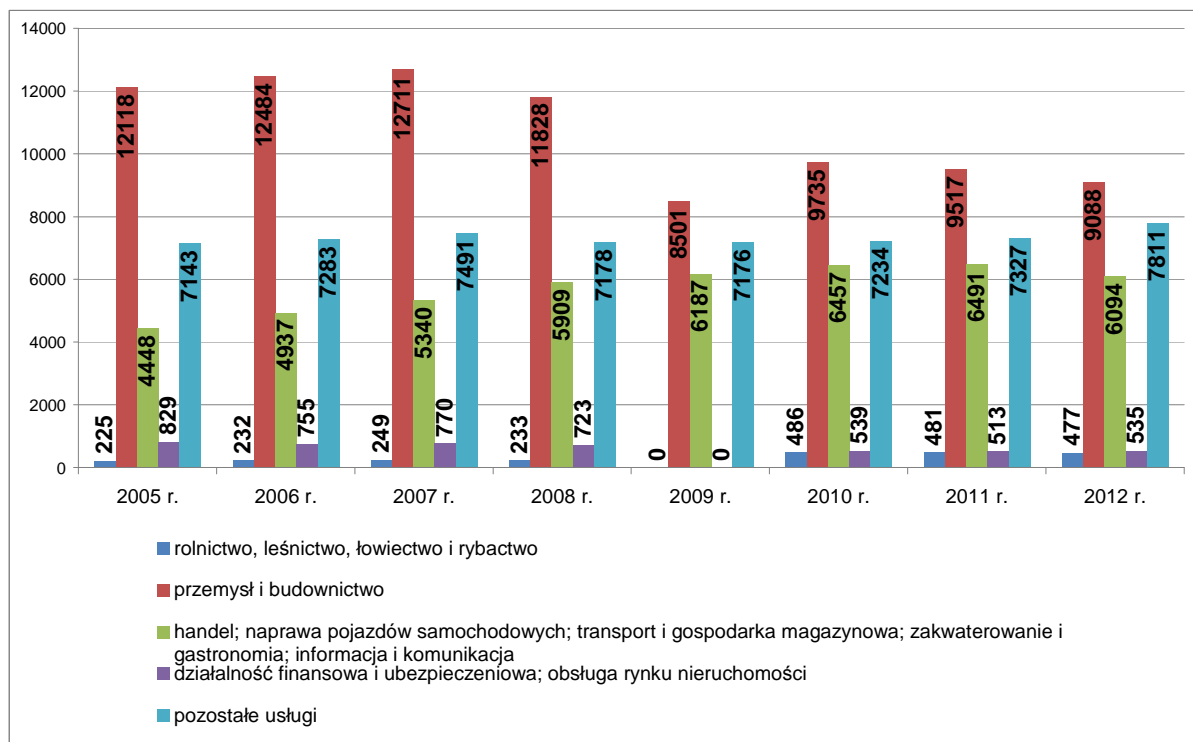
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych; b.d. – brak danych

W badanym okresie stopniowo zwiększała się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Krośnie. W 2013 r. zarejestrowanych firm było o 525 więcej niż w 2004 r. Co za tym idzie – wyraźnie zwiększyła się liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2013 r. o 12% przewyższał średnią krajową, która wynosiła 105,7. Zdecydowanie wzrosła liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, pomimo spadku liczby mieszkańców. Wskaźniki te potwierdzają ponadprzeciętną aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców Krosna.

Wartość nakładów inwestycyjnych w krosnieńskich przedsiębiorstwach w poszczególnych latach utrzymywała się na podobnym lub wyższym poziomie jak w roku 2004. Najwyższe nakłady inwestycyjne zanotowano w 2012 r. – były one o 145,6 % wyższe niż w roku 2004. Zwiększyła się także wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach – w 2012 r. była o 47,7 % wyższa niż w roku 2004.

Wskaźnik produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca ulegał wahaniom i odzwierciedlał niestabilną sytuację ekonomiczną. Najwyższą wartość osiągnął w roku 2007 – był o 43,7% wyższy niż w 2004 r. W 2012 r. produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca osiągnęła wartość o 32 % wyższą niż w 2004 r.

Wykres 1. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Pracujący według sektorów gospodarki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych. Analizę rozpoczęto od 2005 r. ze względu na zmianę metodologii opracowywania danych przez GUS. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Od 2008 r. **nastąpił znaczny spadek liczby pracujących w branży przemysłowej i budowlanej.** Największy spadek miał miejsce w roku 2009, w którym, w porównaniu z rokiem 2007 ubyło 4210 miejsc pracy w tych sektorach. Wskaźnik ten odzwierciedla skutki ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego, który był dotkliwy także dla krośnieńskich firm.

Kryzys zatrudnienia w przemyśle szedł jednak w parze ze wzrostem zatrudnienia w branży usługowej. W 2012 r. branża ta zatrudniała o 2020 pracowników więcej niż w 2005 r. (łącznie handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi).

Tabela 4. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Turystyka – miejsca noclegowe

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba miejsc noclegowych [szt.]	350	362	407	478	478	535	595	570	543	539
Liczba obiektów noclegowych posiadających nadaną kategorię hotelu [ob.]	1	1	2	3	5	5	7	6	6	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krosna

W porównaniu z rokiem 2004 wzrosła liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania. Liczba dostępnych miejsc noclegowych w 2013 r. była o 54% wyższa niż w roku 2004. Świadczy to o rozwoju rynku usług hotelarskich w Krośnie. Niewątpliwie przyczyniła się do tego założona w Strategii i zrealizowana w latach 2005-2007 budowa hotelu przy hali sportowo – widowiskowej. Inwestycja ta wpłynęła na ożywienie rynku i można sądzić, że zmobilizowała właścicieli kilku istniejących obiektów noclegowych do uzyskania zaszeregowania do kategorii hotelu. Zwiększająca się ilość obiektów kategoryzowanych wskazuje na poprawę jakości świadczonych usług.

Tabela 5. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Ruch turystyczny

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Korzystający z noclegów [os.]	10232	7761	8066	9859	14919	15181	15495	16992	19444	19580
Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów [os.]	1 905	2 097	2 399	2 387	2 445	2 422	2 478	3 074	2 802	2327
Udzielone noclegi [szt.]	17101	12497	8277	10892	22320	22382	24919	26084	36475	40244
Noclegi udzielone turystom zagranicznym [szt.]	2 105	2 318	2 604	2 726	4 313	3 783	5 468	6 933	6930	7059
Zwiedzający muzea [os.]	15313	12827	13234	15187	17424	17110	16974	14947	20306	16915

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Z danych GUS wynika, że systematycznie wzrastała liczba osób korzystających z noclegów, w tym turystów zagranicznych. W 2013 r. liczba korzystających z noclegów była o 91% większa niż w roku 2004. Z kolei liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów w 2013 r. była o 22% większa niż w 2004 r. Znacząco rosła także liczba udzielonych noclegów – o 135%.

Liczba zwiedzających muzea w poszczególnych latach była zmienna. Najwięcej turystów (ponad 20 tys.) odwiedziło krośnieńskie muzea w 2012 r.

2.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia zakładała realizację zadań w ramach następujących kierunków:

- B.1. eliminowanie barier w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- B.2. rozwój instytucji otoczenia biznesu i poprawa ich funkcjonowania,
- B.3. stworzenie zaplecza dla „inkubowania” nowych przedsiębiorstw,
- B.4. podejmowanie wspólnych działań przez samorząd i lokalnych przedsiębiorców,
- B.5. stworzenie systemu pozyskiwania i obsługi inwestorów krajowych i zagranicznych,
- B.6. wspieranie rozwojowych branż przemysłu: szklarskiego, lotniczego, mechanicznego i meblarskiego,
- B.7. odtworzenie tradycyjnych gałęzi przemysłu i rzemiosła: tkactwa, obuwnictwa,
- B.8. rozwój infrastruktury turystycznej i sektora usług,
- B.9. rozwój edukacji przedsiębiorczości,
- B.10. ukierunkowanie edukacji pod kątem potrzeb rynku pracy i przedsiębiorców,
- B.11. międzynarodowa współpraca w zakresie wymiany doświadczeń między przedsiębiorcami,
- B.12. udoskonalenie systemu informacji i promocji gospodarczej miasta.

Kierunki B.3. – B.6., B.8., B.10., B.12. były realizowane przez miasto, co potwierdzają roczne sprawozdania z realizacji Strategii. Kierunki B.1., B.2., B.11. realizowały instytucje otoczenia biznesu, tj. Podkarpacka Izba Gospodarcza i Krośnieński Inkubator Technologiczny KRINTECH Sp. z o.o., a także miasto, m.in. poprzez uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych czy wdrożenie systemu zwolnień z podatku od nieruchomości dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Kierunek B.9. był realizowany bezpośrednio przez krośnieńskie szkoły średnie. Szkoły ZSP Nr 1, ZSP Nr 2, ZSP Nr 6, I LO, II LO i ZSKU organizowały wydarzenia tj. Dni Przedsiębiorczości, Olimpiady Przedsiębiorczości, lekcje i kółka przedsiębiorczości. Dzięki temu uczniowie nabyli cenną wiedzę i wiele praktycznych umiejętności. Potwierdzeniem tego były m.in. sukcesy w ogólnopolskiej Olimpiadzie Przedsiębiorczości.

W ramach kierunku B.7. przy udziale miasta dokonano się restrukturyzacja produkcji obuwia sportowego po ogłoszeniu upadłości firmy FABOS. W maju 2005 r. miasto sprzedało halę produkcyjną wraz z urządzeniami spółce Krossport s.c., produkującej obuwie sportowe. Podsumowując, w obszarze „Przedsiębiorczość” podejmowane były działania w ramach wszystkich wskazanych w Strategii kierunków.

2.3. Analiza realizacji zadań strategicznych

Tabela 6. Realizacja zadań kluczowych w obszarze PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	organizacja cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami	x			Zadanie o charakterze cyklicznym, realizowane w miarę potrzeb.
2	utrzymanie systemu pomocowego dla przedsięwzięć inwestycyjnych	x			Miasto oferuje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. Tereny inwestycyjne miasta oraz innych podmiotów zostały objęte specjalną strefą ekonomiczną.
3	dokapitalizowanie funduszu poręczeń kredytowych i stworzenie funduszu mikropożyczek	x			Zadanie jest realizowane przez Podkarpacką Izbę Gospodarczą. W latach 2010-2013 udzielono 39 pożyczek na łączną kwotę 2 218 094 zł.
4	wyznaczenie nowej lokalizacji dla targowiska miejskiego	x			Nowe targowisko powstało na Osiedlu Traugutta.
5	budowa hotelu przy hali sportowej	x			Hotel został wybudowany w latach 2005-2007 w ramach partnerstwa miasta oraz podmiotów prywatnych.

W obszarze „Przedsiębiorczość” zrealizowano wszystkie zakładane zadania strategiczne.

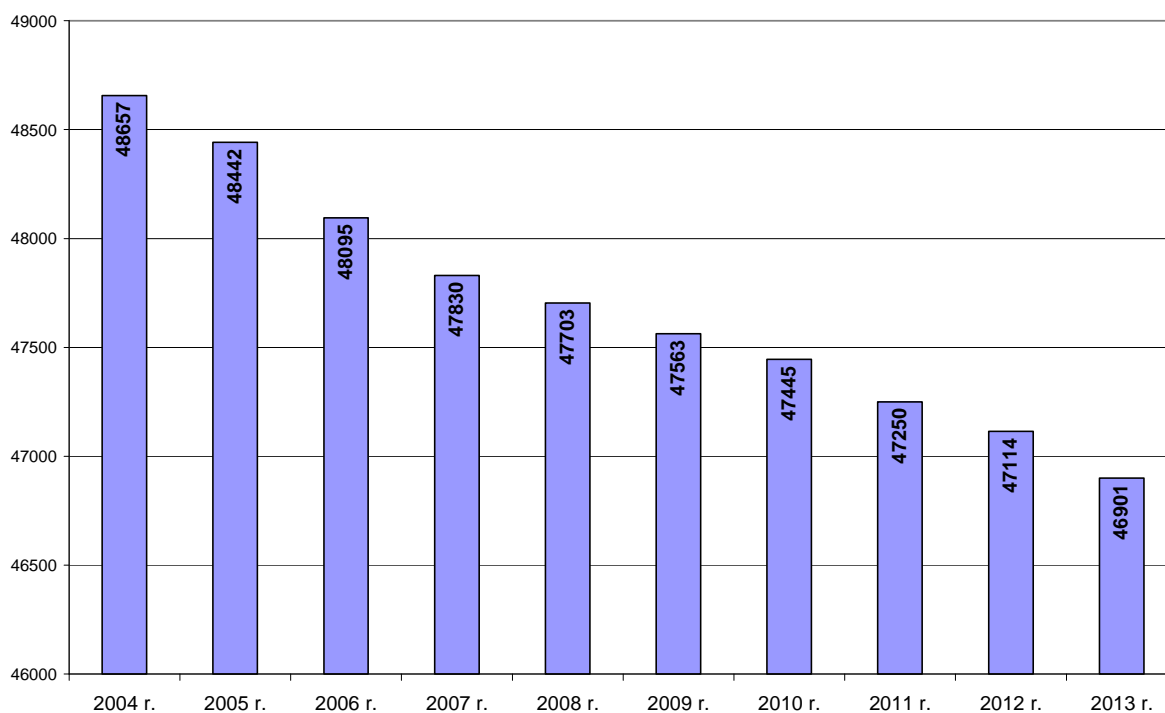
2.4. Podsumowanie

Z analizy wynika, że nastąpił rozwój małych i średnich firm w Krośnie. Aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców miasta pozwoliła na złagodzenie skutków ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego. Nastąpił rozwój w sferze turystyki i innych usług. Znaczący wzrost ruchu turystycznego (mierzony liczbą udzielonych noclegów oraz liczbą osób korzystających z noclegów) obserwowany jest od 2012 r., co może mieć związek z utworzeniem w Krośnie nowej atrakcji turystycznej – Centrum Dziedzictwa Szkła.

3. Sfera społeczna

3.1. Analiza wskaźników

Wykres 2. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Liczba mieszkańców miasta (według stałego miejsca zameldowania)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ewidencji Ludności

W analizowanym okresie **systematycznie spadała populacja miasta**. W 2013 r. liczba mieszkańców Krosna spadła o 1756 osób w porównaniu z rokiem 2004.

Tabela 7. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Demografia

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Saldo migracji [os./1000 ludności]	-1,6	-4,4	-5,0	-7,4	- 2,5	- 2,3	-3	-4,5	-3,4	-3,6
Kobiety na 100 mężczyzn [os.]	111	111	111	111	111	112	112	111	111	112
Ludność w wieku przedprodukcyjnym [%]	20	19	18,6	18,0	17,6	17,2	17,1	17,1	17,1	17,1
Ludność w wieku produkcyjnym [%]	65	66	66,1	66,2	66,1	65,9	65,3	64,6	63,8	62,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym [%]	15	15	15,3	15,8	16,4	16,9	17,7	18,3	19,1	20,1
Przyrost naturalny [os./1000 ludności]	-0,4	0,5	0,6	0,9	1,5	0,8	1,6	0,9	2,0	0,5

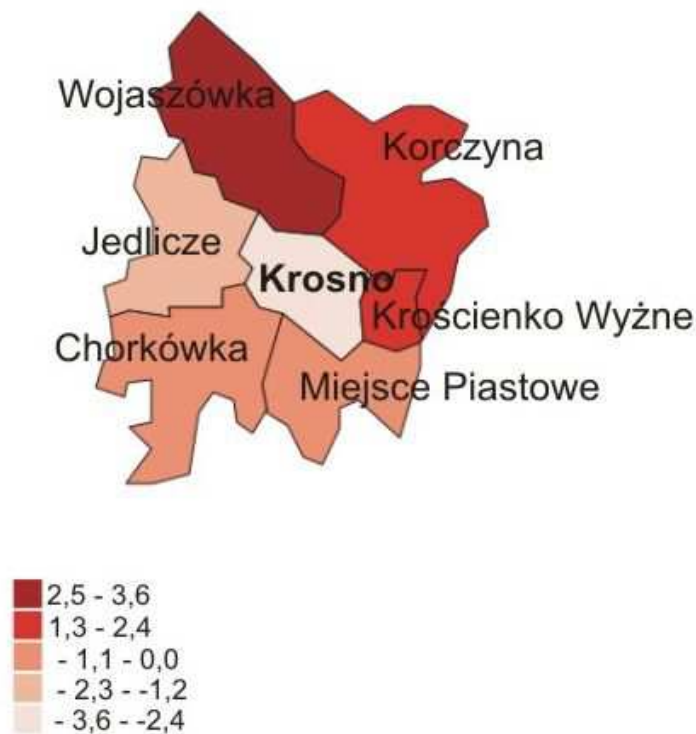
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Przez cały okres na podobnym poziomie utrzymywał się udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, przy czym zauważalna jest nieznaczna tendencja spadkowa. Należy jednak zwrócić uwagę na pogłębiający się **wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przy spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym**. W najbliższej przyszłości **należy zatem spodziewać się postępującego spadku liczby osób w wieku produkcyjnym**.

W latach 2005-2013 na terenie Krosna występował **dodatni przyrost naturalny**.

Przez cały okres utrzymywało się **ujemne saldo migracji**. Analizując przyczyny tego zjawiska należy mieć na uwadze ich złożoność oraz fakt, że motywacje mogą być odmienne dla każdej emigrującej osoby. Trzeba zauważyć, że obok emigracji zarobkowych do bogatszych regionów lub za granicę, występuje także charakterystyczne dla wielu ośrodków miejskich **zjawisko suburbanizacji** – odpływ mieszkańców do wsi położonych w niewielkiej odległości od miasta. Potwierdzeniem tego faktu w statystykach GUS jest dodatnie saldo migracji utrzymujące się na obszarze gmin wiejskich graniczących z Krosnem, tj. Wojaszówka, Korczyna, Krościenko Wyżne.

Rys. 1. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Saldo migracji w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Krosna w 2013 r.

jednostka miary: os./1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych systemu Strateg

Tabela 8. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Bezpieczeństwo

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba przestępstw [jd]	1461	1642	1583	1549	1293	1198	1211	1255	1383	1600
Liczba przestępstw (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) [jd]	30	34	33	32	27	25	26	27	29	34
Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym [jd]	888	1241	1106	1066	871	727	830	985	806	1006
Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) [jd]	18	26	23	22	18	15	17	21	17	21

Liczba wypadków drogowych [jd]	51	34	35	48	56	35	22	22	28	27
--------------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Krośnie

W analizowanym okresie liczba przestępstw popełnionych na terenie Krosna, w tym przestępstw kryminalnych, była zmienna. Od 2010 r. obserwowana jest tendencja wzrostowa liczby popełnionych przestępstw, w tym przestępstw o charakterze kryminalnym.

Począwszy od roku 2009 znacznie poprawiło się bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tabela 9. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Rynek pracy

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pracujący [os.]	24038	24471	25399	26269	25579	22629	24451	24329	24005	b.d.
Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	8,1	8,3	6,7	4,8	5,3	7,5	7,4	7,1	8,4	8,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto [zł]	1 887	1 905	1 969	2 137	2 300	2 495	2 553	2 656	2 784	b.d.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej [%]	78,3	76,0	74,7	74,5	72,8	75,2	74,3	73,3	74,3	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych; b.d. – brak danych

W okresie 2004-2012 liczba pracujących była zmienna. Najwyższy poziom zatrudnienia występował w 2007 r., natomiast najniższy – w 2009 r., kiedy to w porównaniu z rokiem 2007 ubyło 3640 miejsc pracy. Z kolei w 2010 r. liczba pracujących wzrosła o 1822 osoby w odniesieniu do roku poprzedniego. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w roku 2007. Wzrost stopy bezrobocia nastąpił w kolejnych latach, na co mogło mieć wpływ ogólnoświatowe spowolnienie gospodarcze.

Na bardzo niskim poziomie kształtowały się przeciętne miesięczne wynagrodzenia na terenie Krosna. W latach 2004-2012 przeciętne wynagrodzenie na terenie Krosna nie przekraczało 72,8 – 78,3% średniej krajowej. Utrzymuje się duża dysproporcja pomiędzy średnimi zarobkami mieszkańców Krosna a średnią krajową.

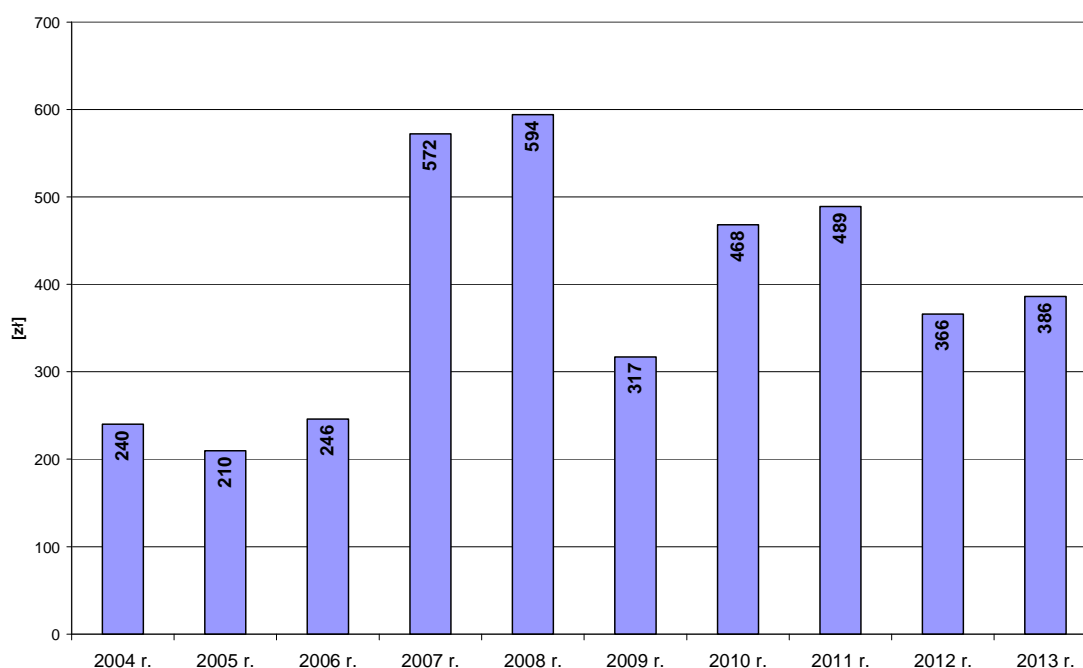
Tabela 10. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Ruch budowlany

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Budynki oddane do użytkowania [szt.]	160	140	103	115	127	89	87	89	86	86
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania [szt.]	109	104	78	91	85	54	61	65	61	67
Mieszkania oddane do użytkowania [szt.]	116	129	203	221	113	182	112	120	223	132
Powierzchnia użytkowa nowo oddanych mieszkań [m ²]	17719	18065	17699	22315	15148	15989	12466	13114	17991	15477

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych; b.d. – brak danych

Dynamicznie rozwijało się budownictwo mieszkaniowe. W latach 2004-2013 na terenie Krosna przybyło 1551 nowych mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 165983 m².

Wykres 3. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Wydatki budżetu miasta na kulturę i sport w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krosna

Począwszy od roku 2006 wzrosły wydatki budżetu miasta na kulturę i sport. Miało to związek m.in. z licznymi inwestycjami w rozwój bazy sportowej i kulturalnej.

Tabela 11. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Sport

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ćwiczący w klubach [os.]	1 540	b.d.	2001	b.d.	1778	b.d.	2 193	b.d.	1952	b.d.
Ćwiczący w klubach na 1000 mieszkańców [os.]	32	b.d.	41,9	b.d.	37	b.d.	46	b.d.	41	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych; b.d. – brak danych

Według danych GUS nastąpił wzrost liczby osób ćwiczących w klubach sportowych – najwyższą wartość wskaźnika liczby ćwiczących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w 2010 r.

Tabela 12. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Wychowanie i edukacja

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	53,5	54,4	59,0	63,2	70,7	77,0	78,1	81,5	81,8	b.d.
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych [os.]	28,44	24,7	18,75	15,96	11,59	11,28	11,19	11,37	12,37	b.d.
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach [os.]	35,47	32,0	21,50	16,74	12,74	12,30	11,91	11,70	12,46	b.d.

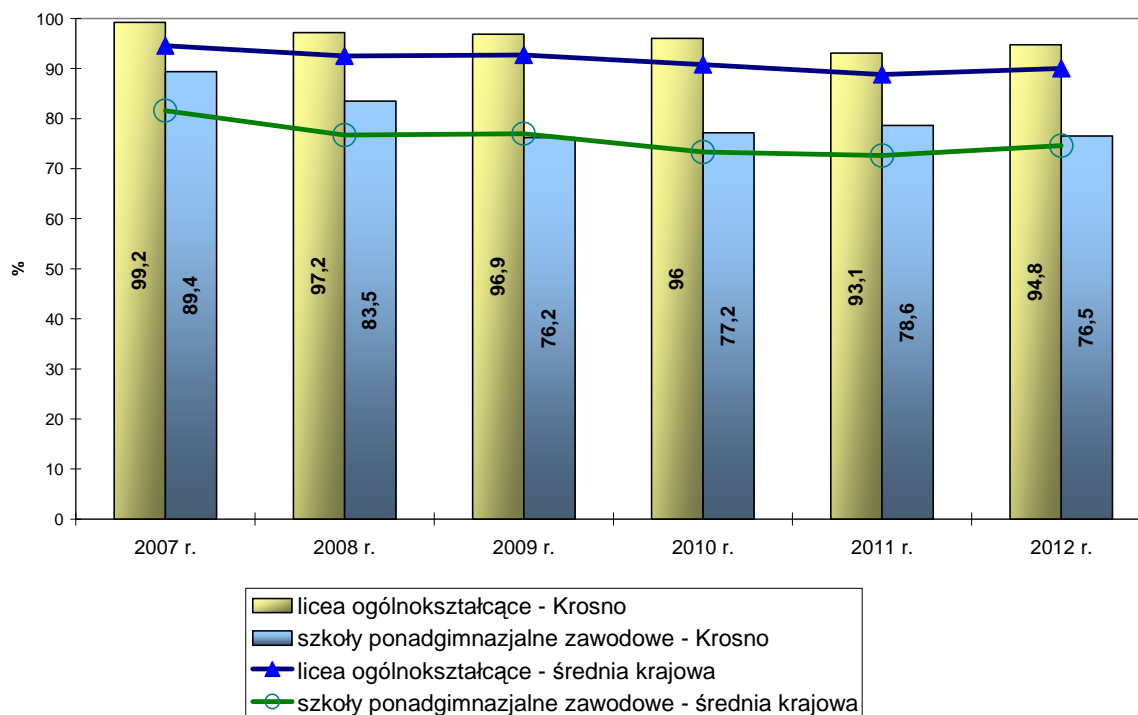
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach ponadgimnazjalnych [os.]	19,71	25,11	17,35	12,70	11,02	10,22	9,36	10,01	9,61	b.d.
Współczynnik skolaryzacji brutto – szkoły podstawowe [%]	106,8	106,6	106,4	106,2	107,3	108,8	110,9	113,2	109	b.d.
Współczynnik skolaryzacji brutto-gimnazja [%]	116,9	117,1	117,2	119,3	117,2	119,1	117,9	119,5	118	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

W latach 2004-2012 znacząco wzrósł odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W roku 2012 wskaźnik był o 53% wyższy niż w roku 2004. O poprawie infrastruktury edukacyjnej świadczą wskaźniki liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

Współczynnik skolaryzacji przekracza 100% zarówno w przypadku krośnieńskich szkół podstawowych, jak i gimnazjów, co oznacza, iż z oferty tych szkół korzystają także osoby spoza miasta. Można stąd wysnuć wniosek, że byli krośnianie, którzy wyprowadzili się poza miasto, swoje dzieci kształcą w Krośnie.

Wykres 4. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Efektywność kształcenia – zdawalność egzaminów maturalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Średnie wyniki egzaminów maturalnych uczniów krośnieńskich szkół przewyższają średnią krajową, co potwierdza wysoką jakość kształcenia.

3.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia wyszczególnia następujące kierunki działań w sferze społecznej:

- C.1. przeciwdziałanie bezrobociu,
- C.2. zwiększenie skuteczności działań służb porządkowych i ratowniczych,
- C.3. wdrożenie systemu pomocy dla grup defaworyzowanych,
- C.4. przeciwdziałanie patologiom,
- C.5. utrzymanie dostępności do świadczeń medycznych,
- C.6. modernizacja systemu miejskiej komunikacji publicznej,
- C.7. równomierny rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej w mieście,
- C.8. rozwój bazy dla działalności kulturalnej,
- C.9. rozwój funkcji kulturalnych, w szczególności wystawienniczych i koncertowych,
- C.10. rozwój Krosna jako regionalnego ośrodka szkolnictwa i nauki,
- C.11. unowocześnianie systemu edukacji i bazy edukacyjnej dla potrzeb szkolnictwa,
- C.12. pielęgnowanie kształcenia w tradycyjnych zawodach,
- C.13. wspieranie kształcenia ustawicznego,
- C.14. wspieranie osób wybitnie uzdolnionych,
- C.15. zwiększenie zasobów mieszkaniowych gminy (budownictwo mieszkaniowe i socjalne),
- C.16. współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań w sferze społecznej.

W ramach wszystkich powyższych kierunków realizowane były konkretne działania, co potwierdzają roczne sprawozdania z realizacji Strategii.

3.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 13. Realizacja zadań kluczowych w obszarze SFERA SPOŁECZNA

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	utworzenie centrum rekreacyjno – sportowego przy ul. Bursaki (m.in. lodowisko, kryta pływalnia, skatepark)		x		Zadanie częściowo zrealizowane – wybudowano stadion lekkoatletyczny i boisko do piłki nożnej.
2	stworzenie systemu ścieżek i tras rowerowych w powiązaniu z gminami ościennymi		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.

3	budowa boisk sportowych w dzielnicach: Suchodół, Polanka, Krościenko Niżne, Białostrzegi, Os. Traugutta i Os. Markiewiczza		x		Zadanie w fazie zaawansowanej. Boiska wielofunkcyjne powstały przy ZSP Nr 1,3,4, MZS Nr 1,3,4, 5,6.
4	budowa krytej pływalni przy SP 14	x			Zadanie zrealizowane w latach 2004-2007.
5	modernizacja basenu na osiedlu Turaszówka	x			Realizacja zadania zakończona w 2010 r.
6	utworzenie Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza – przebudowa Krośnieńskiego Domu Kultury	x			Zadanie zrealizowane w latach 2005-2008.
7	budowa lokali mieszkalnych i socjalnych	x			W latach 2004-2013 Miasto Krosno oddało do użytkowania 84 nowe lokale socjalne. TBS oddał do użytkowania 384 nowe lokale mieszkalne i rozpoczął budowę kolejnych.
8	budowa miejskiego systemu teleinformatycznego z monitoringiem	x			Projekt budowy sieci szerokopasmowej został zrealizowany w latach 2005-2008. Infrastruktura podlega dalszej rozbudowie.
9	adaptacja terenu pomiędzy BWA a PWSZ (wykorzystanie piwnic i tarasu widokowego)	x			Zadanie zostało zrealizowane w ramach projektu Centrum Dziedzictwa Szkła.
10	rozbudowa ośrodka sportowego w Czarnorzekach	x			Pierwszy etap zadania został zrealizowany w 2004 r. , kolejny w 2011 r.
11	utworzenie Centrum Rzemiosła (żywa wystawa tkactwa, Iniarstwa, koronkarstwa)			x	Zrezygnowano z realizacji zadania, ze względu na podjęcie prac nad Centrum Dziedzictwa Szkła.

12	utworzenie Krośnieńskiego Centrum Integracji Społecznej	x			Centrum Integracji Społecznej zostało utworzone w 2013 r.
----	---	---	--	--	---

W okresie 2004-2013 zrealizowano 8 z 12 zadań kluczowych, co stanowi 66,7 %. W trakcie realizacji znajdują się 3 zadania (25 %). Zrezygnowano z realizacji jednego zadania.

3.4. Podsumowanie

W okresie realizacji Strategii wzrosło bezpieczeństwo na terenie miasta. Poszerzyła się oferta zagospodarowania wolnego czasu, nastąpił rozwój bazy sportowej i kulturalnej. Miasto stało się także wysokiej rangi ośrodkiem edukacyjnym, co potwierdzają wyniki kształcenia w krosnieńskich szkołach.

Nie udało się natomiast zatrzymać wzrostu bezrobocia. Spadła także zamożność mieszkańców miasta.

4. Ekologia

4.1. Analiza wskaźników

Tabela 14. Wskaźniki obszaru strategicznego EKOLOGIA

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia [%]	98,30	97,11	97,08	96,98	96,75	96,45	96,5	96,24	96,30	b.d.
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	103,7	104,9	104,9	104,9	103,8	105,9	125,8	129,6	143,6	b.d.
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t]	270	216	157	78	81	71	85	79	89	73
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń [t]	1 692	1 316	889	437	509	454	357	347	555	314
Emisja zanieczyszczeń gazowych [tys. t]	139,6	135,7	130,1	123,6	114,3	99,4	104,3	97,9	96,1	110,4

Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń [t]	10	9	7	8	10	8	16	16	15	13
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku [tys. t]	b.d.	13,3	13,4	13,3	12,7	11,7	11,2	11,1	11,3	b.d.
Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [tys. t]	24,5	24,9	24,7	49,1	60,4	57,1	54,4	15,1	14,4	17,1
Udział odpadów składowanych w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [%]	2,9	0,4	2,8	23,4	40,9	38,7	39,9	0,7	0	9,9
Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [%]	95,1	94,4	96,0	56,2	46,4	43,6	43,8	70,9	98,6	89,5
Zużycie wody ogółem [hm ³]	4,1	4,0	3,5	3,4	3,1	2,7	2,7	2,6	3,7	b.d.
Zużycie wody na cele przemysłowe [hm ³]	1,4	1,4	0,9	0,9	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	29,8	29,6	28,9	29,2	29,1	28,5	29,5	28,6	29,0	b.d.
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska [mln zł]	12,7	10,8	46,6	7,9	6,8	15,1	22,7	26,2	b.d.	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych; b.d. – brak danych

Wskaźnik oczyszczanych ścieków przemysłowych i komunalnych w % ścieków wymagających oczyszczania w całym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie.

Liczne inwestycje w budowę sieci kanalizacyjnej znajdują potwierdzenie w danych GUS, dotyczących długości sieci. W latach 2005-2012 w Krośnie przybyło 39,9 km sieci kanalizacji sanitarnej.

W porównaniu z rokiem 2004 **znacznie spadła emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych**. Główny spadek emisji zanieczyszczeń notowany jest w emisji w sektorze przemysłowym, co jest związane z ograniczeniem produkcji, restrukturyzacją zakładów przemysłowych oraz wdrożeniem nowoczesnych

technologii. Nie zmniejszył się natomiast udział emisji powstających w zakresie ogrzewania domów indywidualnych, tzw. niska emisja.

Można także zaobserwować nieznaczny spadek ilości odpadów komunalnych oraz znaczny spadek ilości odpadów innych niż komunalne.

W analizowanym okresie nastąpił spadek zużycia wody na cele przemysłowe, natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca utrzymywało się przez cały okres na podobnym poziomie.

4.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

W ramach obszaru „Ekologia” Strategia przewiduje realizację następujących kierunków:

- D.1. uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w mieście,
- D.2. optymalizacja zużycia wody,
- D.3. ograniczenie wszelkich emisji zanieczyszczających środowisko,
- D.4. modernizacja technologii ogrzewania i szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych,
- D.5. zaawansowana organizacyjnie i technologicznie gospodarka odpadami,
- D.6. rekultywacja terenów zdegradowanych,
- D.7. współdziałanie w systemie zabezpieczeń przeciwpowodziowych,
- D.8. wspieranie gospodarstw ekologicznych oraz upraw lnu i biomasy energetycznej,
- D.9. doskonalenie form edukacji ekologicznej mieszkańców,
- D.10. informowanie o stanie środowiska i promowanie osiągnięć miasta z zakresu ekologii,
- D.11. wdrożenie modelowych rozwiązań z zakresu opieki nad zwierzętami,
- D.12. udział w tworzeniu ponadregionalnego ośrodka badawczo – rozwojowego energii odnawialnych.

W latach 2004-2012 realizowane były działania w ramach kierunków: D.1., D.4., D.5., D.7., D.9. , D.10. i D.11. W pozostałych kierunkach nie podejmowano działań ze względu na wysokie koszty lub brak realnych możliwości osiągnięcia odpowiednich efektów, np. w przypadku kierunku D.8. – uprawy biomasy energetycznej są opłacalne jedynie w przypadku dużych arealów rolnych, których w Krośnie brak (dominuje typowa zabudowa miejska, gospodarstwa rolne są nieliczne i mają małą powierzchnię).

4.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 15. Realizacja zadań kluczowych w obszarze EKOLOGIA

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów przy ulicy Białobrzeskiej wraz z systemem odbioru i zagospodarowania odpadów	x			Projekt został zrealizowany w latach 2004-2006.
2	rozdział kanalizacji sanitarnej od deszczowej		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
3	budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Białobrzezi		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
4	budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlu Turaszówka		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
5	dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej w pozostałych dzielnicach		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
6	modernizacja kotłowni w celu ograniczenia emisji spalin	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK w 2007 r.
7	zagospodarowanie Bulwaru Lubatówki z budową ścieżki ekologicznej	x			Zadanie zrealizowane w latach 2008-2010.
8	współdział w systemie zabezpieczeń przeciwpowodziowych Lubatówki i Wisłoka		x		Zadanie częściowo zrealizowane w 2010 r. (Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie miasta Krosna poprzez remont potoku Lubatówka oraz odbudowę bulwaru na jego prawym brzegu). Pozostała część zadania w fazie projektowej.
9	budowa schroniska dla zwierząt przy ul. Białobrzeskiej		x		Zadanie w fazie projektowej.

10	wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii do ogrzewania obiektów użyteczności publicznej (m.in. schronisko dla zwierząt, ośrodek rekreacyjno – sportowy Bursaki, basen Turaszówka)		x		Zadanie realizowane przez MPGK na terenie oczyszczalni ścieków oraz ZUO. Miasto wykonało instalacje solarne na obiektach basenów krytych oraz Bursy Międzyszkolnej.
11	modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Sieniawie	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK.
12	modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Szczepańcowej		x		Zadanie realizowane przez MPGK.
13	modernizacja odcinków sieci wodociągowej		x		Zadanie realizowane przez MPGK.
14	budowa suszarni osadów na Oczyszczalni Ścieków w Krośnie	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK.
15	modernizacja głównych kolektorów kanalizacji sanitarnej	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK.

W ramach obszaru „Ekologia” zakończono realizację 6 z 15 zadań kluczowych, co stanowi 40 %. W zaawansowanym stadium realizacji znajduje się 9 zadań, co stanowi 60 %.

4.4. Podsumowanie

Rozpoczęte zadania, realizowane w obszarze „Ekologia” wymagają kontynuacji w latach następnych. Przy formułowaniu kierunków działań na następny okres należy mieć na uwadze faktyczne potrzeby oraz możliwości realizacji.

5. Wizerunek

5.1. Analiza wskaźników

Tabela 16. Wskaźniki obszaru strategicznego WIZERUNEK

Wskaźnik	Rok									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba czynnych miast partnerskich, z którymi została podpisana umowa o współpracy [miasto]	2	2	3	4	5	6	6	6	7	8
Wielkość zewnętrznych środków pozyskanych na realizację różnego typu zadań [tys. zł]	8 165	5 342	26474	12816	13509	5 040	15331	40395	33969	40090
Udział pozyskanych środków zewnętrznych w dochodach miasta ogółem [%]	6,2	3,6	15,2	7,2	6,6	2,5	6,9	16,0	13,0	14,9
Wartość dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym przez Miasto Krosno [tys. zł]	267	384	1530	1689	2810	2706	3393	2263	2423	2862

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krosna

W analizowanym okresie Krosno podpisało umowy o współpracy partnerskiej z sześcioma nowymi miastami z zagranicy.

Miasto z sukcesami pozyskiwało środki zewnętrzne na realizację zadań własnych.

Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi potwierdza znaczący wzrost środków przeznaczanych na dotacje dla organizacji pozarządowych.

5.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia przewiduje następujące kierunki działań w ramach obszaru „Wizerunek”:

E.1. dbanie o estetyczny wygląd miasta,

E.2. promowanie osiągnięć tradycyjnych branż gospodarki identyfikowanych z Krosnem,

E.3. kreowanie korzystnego wizerunku miasta w Polsce i zagranicą,

E.4. współpraca z autorytetami i środowiskami sympatyzującymi z Krosnem,

E.5. współpraca z organizacjami społecznymi w zakresie wykorzystania ich osiągnięć do promocji miasta,

- E.6. wykreowanie i zwiększenie rangi najważniejszych imprez cyklicznych odbywających się w mieście,
- E.7. stałe doskonalenie funkcjonowania urzędów i instytucji publicznych,
- E.8. rozwój współpracy i partycypacji obywatelskiej mieszkańców miasta,
- E.9. skuteczne aplikowanie o środki zewnętrzne,
- E.10. rozwój współpracy międzynarodowej z miastami partnerskimi.

Roczne sprawozdania z realizacji Strategii potwierdzają działania w ramach kierunków E.1. – E.3. oraz E.5. – E.10.

5.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 17. Realizacja zadań kluczowych w obszarze WIZERUNEK

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	utworzenie Forum Organizacji Pozarządowych	x			Obrady Forum organizowane są corocznie.
2	stworzenie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi dla realizacji niektórych zadań gminy	x			Program współpracy z organizacjami pozarządowymi uchwalany jest corocznie.
3	pozyskanie nowych miast partnerskich	x			Zadanie ma charakter ciągły.
4	podniesienie rangi najważniejszych imprez cyklicznych, takich jak: Międzynarodowe Zawody Balonowe, Festiwal Galicja, Karpackie Klimaty	x			Zadanie ma charakter cykliczny, jest realizowane corocznie.
5	czynne uczestnictwo miasta w Tour Salon w Poznaniu oraz targach Lato w Warszawie	x			Zadanie ma charakter cykliczny, było realizowane corocznie poprzez udział w targach „Lato” w latach 2005- 2009.

6	stworzenie Forum Krośnieńskiego oparciu o miejski portal internetowy www.krosno.pl	x			W ramach zmodernizowanej strony internetowej: - publikowane są sondy i ankiety, - uruchomiono formularz „Napisz do nas”, - wprowadzono newsletter i serwis sms.
7	wdrożenie i utrzymanie certyfikatu dla Systemu Zarządzania Jakością Urzędu Miasta	x			System Zarządzania Jakością został wdrożony, jest utrzymywany i doskonalony. Zgodność z normą PN-EN ISO potwierdzają coroczne audyty zewnętrzne.

W obszarze strategicznym Wizerunek zrealizowano 100% zadań kluczowych określonych w Strategii Rozwoju Miasta.

5.4. Podsumowanie

Zakładane w Strategii podniesienie rangi miasta w regionie potwierdzają liczne rankingi oraz wyróżnienia, przyznawane przez niezależne organizacje i instytucje, m.in.:

- I miejsce w Polsce w 2011 r. i VIII miejsce w 2012 r. w rankingu miast przyjaznych dla biznesu „Newsweek”;
- tytuł Lidera Samorządności w województwie podkarpackim w Konkursie "Podkarpacka Nagroda Samorządowa" w 2012 r. oraz w 2013 r.;
- nagroda za Najlepszą Stronę Internetową wśród miast Województwa Podkarpackiego w 2012 r. i 2013 r.;
- tytuł EURO-GMINA dla najlepszych Miast Unii Europejskiej w Rankingu Fundacji Gospodarczej EURO-PARTNER w 2012 r.;
- wyróżnienie w Konkursie "Miasto Szans - Miasto Zrównoważonego Rozwoju"- za budowanie kapitału społecznego w 2012 r. - Tygodnik Newsweek i firma PwC;
- tytuł Laureta Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2011 w kategorii "Najlepsze Miasto na prawach powiatu" ; VI miejsce w Rankingu Samorządów w kategorii „Najlepsze miasto na prawach powiatu” w 2013 r., II miejsce w kategorii „Najlepsza gmina w dziedzinie wykorzystania funduszy unijnych” w 2013 r.;
- VI miejsce w Rankingu Zrównoważonego Rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego 2011 w kategorii Miasto na prawach powiatu - Wydział Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej oraz Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego "Teraz Polska";
- II miejsce w Rankingu Aktywności Gospodarczej Złota Setka Gmin Podkarpacia w kategorii Gmina miejska (2011 r.) oraz III miejsce w 2013 r.;

- certyfikat "Samorządowy Lider Edukacji" - Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego (2011 r.);
- Tytuł „Google Miasta” dla najbardziej „internetowego” miasta w województwie podkarpackim pod względem aktywności przedsiębiorców w sieci.

6. Wnioski

Strategia Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 była realizowana w stopniu, w jakim pozwalały na to środki budżetu miasta, pozyskane fundusze pomocowe oraz potrzeby, które zmieniały się wraz ze zmianami następującymi na przestrzeni 10 lat w otoczeniu społeczno – gospodarczym.

Spośród 50 zadań kluczowych, założonych w Strategii, zakończono realizację 30, co stanowi 60% wszystkich zadań kluczowych. W realizacji znajduje się 18 zadań, co stanowi 36%. Zadania te wymagają kontynuacji w kolejnym okresie planowania strategicznego. Zrezygnowano z realizacji 2 zadań (4%).

Realizację Strategii w latach 2004-2013 należy ocenić pozytywnie. Wpływa na to nie tylko liczba zrealizowanych zadań (w tym bardzo wielu zadań wpisujących się w kierunki strategiczne, a niewymienionych na liście zadań kluczowych), lecz także analiza wskaźników. Porównanie wartości wskaźników w okresie przed wejściem w życie Strategii ze wskaźnikami w końcowym okresie jej realizacji wskazuje na **rozwój w wielu dziedzinach życia miasta.**

Niepokojącym zjawiskiem, z którym należy się zmierzyć w nowym okresie planowania, jest postępujący spadek liczby mieszkańców miasta. To, a także inne wyzwania rozwojowe zostały szczegółowo wskazane w Diagnozie społeczno – gospodarczej miasta, opracowanej związku z tworzeniem Strategii Rozwoju Miasta Krosna na lata 2014-2020.

Doświadczenia z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 będą pomocne przy formułowaniu i wdrażaniu kolejnej Strategii. Na podstawie oceny jej realizacji rekomenduje się zwrócenie uwagi na odpowiednią selekcję projektów kluczowych dla danych obszarów w powiązaniu z analizą możliwości ich finansowania.